

પુસ્તક નં. ૧૫

તા. ૧૫-૫-૨૦

“ મુંબઈના ઝાવણીયા ઇસમાયલી
અમલદારોએ, આંધળાં, અપંગોનો
હક્ક દબાવ્યો, અને મુખી મેઘજીભાઈ
મુળજી અને કામડીયો ધરોધર નાંદી
કરાવે છે, તેની અરજીઓનો હેવાલ.”

કિંમત ૩૬ આનો.

ઈસમાઈલી અમલદારો આમ ખુદીયા લગન અને
મરણ અટકાવીને “ મોટા કામના ” પૈસા
કઢાવે છે, તેનો હેવાલ જાણાય છે.

અમલદારોના કારભારની ખુદી નંબર (૧) થી
(૧૫) નો કિંમત રૂ. ૧૧ સવા રૂ થીયો.

તીસર—રહેમતુલા ઇસમાઈલી ત્રીજેરીવાળા, [૬૨૦૪૭૬.]

જુ—જાબાકારો, ચાવધાની, મુંબઈ.

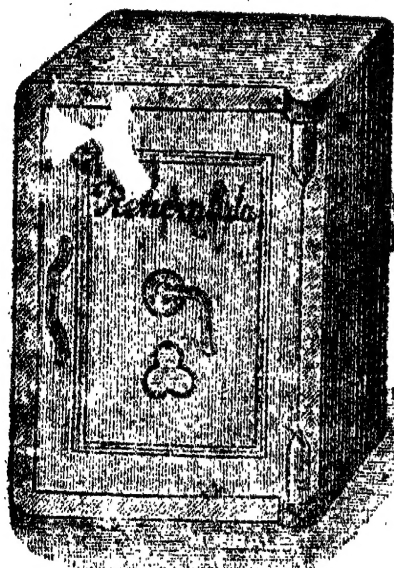
૩૨—શા. મગનલાલ જગજીવનદાસ.

ફેક્ટરી—શ્રી ‘સરસ્વતી’ જાપાનાનું, ૩૫૬, નાગદેવી રસ્તો, મુંબઈ.

નવા પલેટની અખૂડ વારેલી પેટ ત્રીજેરીઓ.

રહેમતુલાની નક્કી ચોરીની ઓલી મુઠ્ઠાની
અખૂડ વારેલી પેટ ત્રીજેરીઓ.

આગમાં બળે નહીં, ચોરથી ખુલે નહીં,
ખોલે તો ચોરી પકડાય.



ત્રીજેરીની ખરી ચાવી
ખોવાઈ ગય અને ખોળને
મલે તો, તેનાથી ત્રીજેરી
ખુલે નહીં; ધણીની ગેરફાળ
રીમાં ત્રીજેરી ખોલવા આવે
તો ત્રીજેરી ખુલે નહીં, અને
ધણીને ખચર પડે છે. યાને
ચોરી પકડાય છે.

ત્રીજેરી અખૂડ વારેલી
એકજ દુકાની અને આગની
ગેરતી.

વધુ ખુલાસા માટે ભાવનું કેટલોક મંગાવો.

ત્રીજેરી મળવાનું કેટલાય.

રહેમતુલા ઇસમાલ ત્રીજેરીવાલા.

૬૦ તાંબાકાંટા, પાચધોની, મુબમ્બ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૅપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૭૪૨

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ઈસ્માઈલ ખાન દારો

વિષય ર/૬૭૩૪૭૨૬:૬

હીઝહાઈનેસ સર આગા સુલતાન મહમદશાહ.

હાજર હમામ !!! હું ગરીબો અને અપંગ ખોળાઓ તરફથી અપીલ કરનાર રહેમતુલ્લા હસમાઈલી ત્રીજેરીતાળાને સુજીદો કબુલ કરશો.

નીચેની હકીકત આપ હમામ પાસે રજુ કરવાની રજા લઉં છું.

(૧) આંધળાં અને અપંગોને સાંજની વખતે પકાવેલું અનાજ જમાતખાનામાં ઈસમાઈલી અમલદારો વાટી આપતા હતા, તેથી તેઓ બહાર બીજા માંગવા જતા હતા નહીં.

ઉપરનું પકાવેલું અનાજ અમલદારોએ આપવાનું બંધ કરીધું, તેથી અપંગ ખોળાઓને બહાર બીજા માંગવાની ફરજ પડી.

(૨) મુખી અને કામડીઆ ધરોધર નાંદી કરાવે છે, તેથી અવર કોમમાં ચર્ચા થાય છે.

(૩) (૪૭) માં હમામ આપના પીતાજી આગા અલી શાહે ગરીબોના લાલ વારતે રૂ. ૪૦,૦૦૦ ચાલીસ હજાર રૂપીઆ ઈસમાઈલી અમલદારોને સોંપ્યા હતા, અને ફરમાન્યુ હતું કે દરેક મેમાની દીક

ગરીબોના લાભ વાસ્તે ફરજિયાત દશ રૂપિયા વધુ લેવા, અને તે રૂપિયા ઉપરનાં ફંડમાં નાખવા.

ઉપરના ફંડનું શું થયું તેનો હિસાબ પણ ઈસમાઇલી અમલદારોએ આજ દિવસ સુધી બહાર પાડ્યું નથી.

(૪) (૪૭) માં ઇમામે ફરમાન ફરમાવ્યું હતું કે “કાંડી મોહલ્લાની ચાલીમાં” મારા ગરીબ મુરીદોને રાખજો. તે વખતમાં તેજ પ્રમાણે થયું.

પરંતુ આપ ઇમામની હુજુરમાં દીલગીરી સાથે રજુ કરવાની રજા લઉં છું કે, “કાંડી મોહલ્લાની ચાલીમાં હાલમાં મોટે ભાગે બધા પૈસાવારાઓજ રહે છે. પૈસાવાળાઓના રહેવાનું કારણ એ છે જે, કોટડી ખાલી થાય ત્યારે, ખાલી કોટડીની નાંદી થાય છે. એક કોટડીના સાતસો રૂપિયાથી આઠસો રૂપિયા, પાંચડીના આપે છે ત્યારે તેને કોટડી ખાલી મળે છે.

આવી રીતે પાંચડી લેવાય તો, પછી ગરીબ માણસ તેમાં કેમ રહી શકે? અને તે રૂપિયા ક્યાંથી લાવીને આપે?

આપ ઇમામને હું માનપૂર્વક અને સુજ્ઞાનો કરીને અરજ કરું છું જે, નીરપક્ષપાત કમીટી નેમવાની અને તેના મારફતે ઉપરની હકીકતની તપાસ કરાવીને રીપોર્ટ મેળાવવા

દયા કરમાવશો, જેથી ગરીબ અને અપંગ ખોળાઓની હેરાન ગતીનો અંત લાવવા દયા કરમાવશો, જેથી (૪૭) માં ઈમામ આપના પિતાજીનું કરમાન કાયમ રીયે, અને ગરીબ ખોળાઓને રાહત મળે, એવો દયાનો કરમાન કરમાવવા ગરીબ ખોળાઓ ઉપર દયા કરશો.

ઈસમાઈલી અમલદારો અને અપંગ

ઈસમાઈલીઓ.

આખી દુનીઆમાં નજર કરીને જોશો તો, દરેક નાતના અમલદારો પોતાની કામના ગરીબો જેવા કે, લુલાં, લંગડા, આંધળાં, અને અપંગોને નીલાવવાની કાશીશ કરી રહ્યા છે. પરંતુ આપણી કામના ઈસમાઈલી અમલદારો તો, એથી ઉલટીજ રીતે પોતાને મળેલા હુદાનો ગેરઉપયોગ કરી રહ્યા છે. તેનો દાખલો મારે દીલીગીરી સાથે નીચે આપવાની ફરજ પડે છે:—

આપણી કામમાં અગાઉ ખોળાઓને ધરેથી પકાવેલો ખોરાક ખાતા પીતા જે, બગેલો હોય, તે સાદવાળા લાવીને જમાતખાનામાં ભેગો કરતાં હતાં, અને સંજની વખતે ઉપરના અપંગ ઈસમાઈલીઓને ખાવા વાસ્તે વારી આપતા.

હતા, તેથી અપંગ ઈસમાઇલીઓ પરકામમાં બીખ માંગવા જતા હતા નહીં, કારણ કે સાંજે તેઓને પકાવેલો ખોરાક મળતો હતો, તેથી તેના ઉપર આધાર રાખીને બેસી રહેતા હતા, અને બીખ માંગવા જતા હતા નહીં. પરંતુ કેળવણીના ઈસમાઇલી અમલદારોએ અપંગોને નીભાવવાનું તો, એક બાબત રહ્યું, પરંતુ ખોજઓને ધરેથી ખાતાં પીતાં બચેલો ખોરાક આવતો હતો, તે ખાઈને અપંગ ઈસમાઇલીઓ સંતોષ માનતા હતા, તે નહીં જોઈ શકવાથી પોતાના હુદાનો જરૂર ઉપયોગ કરીને હોશિયાર ઈસમાઇલી અમલદારોએ ખોજઓને ધરેથી બચેલો ખોરાક નહીં લાવવાનું સાદવાળાને હુકમ કર્યો, તેથી અપંગ ઈસમાઇલીઓને મળતો ખોરાક બંધ થયો. જેથી અપંગ ઈસમાઇલીઓએ કામ અને અવર કામમાં જાહૂરીમાં બીખ માંગવાનું ચાલુ કર્યું.

આ જગ્યાએ હું વાંચનારનું ધ્યાન ખેંચું છું કે તાત્કાલ અમલદારો પોતાની કામના અપંગોને નીભાવ્યા તો નહીં, પરંતુ ખોજઓને ધરેથી પકાવેલો ખોરાક આવતો હતો, તે પણ બંધ કરાવ્યું. તેની ઈસમાઇલી અમલદારોને અરજીઓ કરી હતી, તે અરજીઓ મને નીચે આપવાની ફરજ પડી છે.

ગરીબોના ખોરાક શું કામ બંધ કીધો ? તેની
કરેલી અરજીનો ઉતારો.

જાવક નં. ૪

મુબંધ તા. ૨૩-૭-૧૮

મમામી ઈસમાઈલી ખોળના મુખી મેવજીભાઈ મુળજી
અને કામડીયા અલારખીઆ ભાઈ જીવરાજને ખુદાવંદ
સુખી રાખે. એતાન શ્રી મુબંઈ બંદરથી લીં રહેમતુલા
મસમાઈલ ત્રીજેરીવાળાના યાલી મદદ વાચશો. મારી
લખવાની મતલબ એ છે જે મસમાઈલી ખોળઓ પોતાને
ધરે પકાવેલો ખોરાક ખાતા પીતા વધે તે પોતાના ધરે
રાખી મુકતા હતા. અને સાંજે સાદવાળા આવે, તેને બચેલો
ખોરાક આપતા હતા.

તે સાદવારા ભેગું કરીને જમાતખાને લાવતા હતા.
તે ભેગો કરેલો ખોરાક ગરીબ ખોળઓ જેવા કે આંધળાં,
કુર્લા, અપંગ અને બુદ્ધાએને ખાવા વાસ્તે આપતા હતા,
તેથી ઉપરના ગરીબ ખોળઓ ખાઈને સતોષ લેતા હતા.
પરંતુ મારે દીલગીરી સાથે લખવું પડે છે, કે હાલ થોડો
વખત થયા ખોળઓને ધરે બચેલું ખોરાક લાવવાને બંધ
થયું છે. તેથી ઉપરના ગરીબ અપંગ ખોળઓનો ખોરાક
બંધ થવાથી તેઓને ગામમાં બીજા માંગીને પોતાનું ગુજ-
રાન પુર કરવું પડે છે.

આ જગ્યાએ હું મુખી કામડીયાને ફરીથી અરજ કરું છું કે ઇસમાઈલી બાઇઓના ધરથી બચેલો ખોરાક લાવવાનું શું કારણસર બંધ કરીધું ? તેનો ખુલાશો આપવા મહેરબાની કરશો. અગરજો આનો ખુલાશો દિવસ દશની અંદર આપવા મહેરબાની નહીં કરશો તો, મારે દીલગીરી સાથે જે મને વાજખી લાગશે, તે હું પગલાં ભરીશ.

આની નકલ કામડીયા સાહેબને રજીસ્ટર કરીધી છે, અને મુખી સાહેબને કવરમાં મોકલાવી છે.

લી૦ રહેમતુલા ઇસમાઈલ ત્રીજેરીવાળાના યાલી મદદ વાંચશો.

કે. ત્રાંબા કાંટા પાયધોની મુ. મુખ્યઈ.

ઉપરની અરજીનો જવાબ નહીં મળવાથી ઇસમાઈલી કૌન્સીલને કરેલી અરજી તેનો ઉતારો.

બાવક નં. ૫

મુખ્યઈ તા. ૭-૮-૧૯૧૮

ઇમામી ઇસમાઈલી કૌન્સીલના પ્રેસીડન્ટ હાજીઆમદ ભાઈ દેવજી આલીજહાં જુમાભાઈ ચરીફ અને સેક્રેટરી ડા. રજબઅલી સમજી લખધીર તથા સરવે મેમ્બરોને આપણા હાજર ઇમામ મુખી રાખે. એતાન શ્રી મુખ્યઈ બંદરથી લી૦ રહેમતુલા ઇસમાઈલ ત્રીજેરીવાળાના યાલી મદદ વાંચશો.

મારી લખવાની મતલબ એ છે જો, જવક નં. (૧) તા. ૧૬-૫-૧૮ અને જવક નં. (૪) તા. ૨૩-૭-૧૮ના કાગળો મુખી અને કામડીયા સાહેબોને લખ્યા હતાં. પરંતુ મુખી અને કામડીયા સાહેબોએ તેનો જવાબ આપવાને કાંઈ મહેરબાની કીધી નથી. તેથી આ કાગળ તમે મેમ્બરોને લખવાની મને ફરજ પડી છે.

(૧) થોડા વખત થયા દોસ્ત મામદ ખીલ્ડીગમાં અને તેની બાબુના માળામાં પકાવેલા અનાજની બાઈઓ નાંદીઓ કરે છે. તેથી કામ અને અવર કામમાં ગીબત થાય છે. અને આપણા ધર્મની ઉધાડ થાય છે. કારણ કે દરેક માળામાં કામ અને અવર કામની આવ, જવ, થાય છે, તેથી બાઈઓ નાંદી કરે છે, તેની અવર કામના માણસો સાંભળીને કહે છે કે આ શું કામ વેચે છે, એવી ચર્ચા થાય છે. તેનો જવાબ આપતાં આપણા ધર્મની ઉધાડ થાય છે.

(૨) ખોળાઓને ધરે ખાતાં પીતાં બચેલો ખોરાક રાખી મુકતા હતા. તેને સાંજે સાદવારાઓ ધરેધરથી લાવી બેસું કરીને જમાતખાને લાવતા હતા, અને સાંજની વખતે ગરીબ ખોળાઓ જેવાં કે લુલાં, લંગડાં, આંધળાં, અને બુદ્ધાઓને વાટી આપતા હતા, તેથી ઉપરના અપમાન અને લાચાર ખોળાઓ પરકામમાં

બીખ માંગવા જતા હતા નહીં. પરંતુ મારે હાલમાં દીલગીરી સાથે જણાવવું પડે છે કે ખોળાઓને ધરેથી બચેલો ખોરાક લાવવાનું સાદવારાઓને હાલમાં થોડો વખત થયા મુખી, કામડીયાઓએ બંધ કરીધું છે. તેથી ઉપરના ગરીબ ખોળાઓ લંગડા, લુલાં, આંધળા, અને અપંગોને પકાવેલો ખોરાક આપવાનું બંધ થવાથી કામ અને અવર કામમાં બીખ માંગવાની ફરજ પડી છે.

તેથી હું આપ અમલદારોને માત્રપૂર્વક અરજ કરું છું કે ખોળાઓને ધરેથી ખાતાં પીતાં બચેલો ખોરાક શું કારણથી સાદવારાઓને લાવવાનું બંધ કરીધું ? તેનો ખુલાશો લેખીત આપવા મહેરબાની કરશો. અગર આનો ખુલાશો દીવસ (૧૪) ની અંદર આપવા મહેરબાની નહીં કરશો તો, મને જે વાળખી પગલાં ભરવાની સલાહ મળશે, તે પ્રમાણે હું પગલાં ભરીશ. તેના જોખમદાર આપ અમલદારોજ છે. તે ઉપરાંત ધરોધર શું કારણથી પકાવેલા અનાજની નાંદીઓ થાય છે, તેનો ખુલાશો પણ આપવા મહેરબાની કરશો. જેથી મારે વધુ ચર્ચામાં ઉતરવું પડે નહીં. હાલ તો એજ.

લી. રહેમતુલા હસમાઇલ ત્રીજેરીવાળાના યાદી મદદ વાચશો.

દે. ત્રીજાકાંઠા પામધોની, મુ. મુ.બંધ.

આપણી આગાખાની કામમાં મસમાઈલી અમલદારો માથે તેના કામની કાંઈ દેખરેખ રાખનાર અથવા તેના આપખુદીના કામની કાંઈ ફરીઆદી સાંભળનાર હોજ નહીં. તેથી જોને હુદો મળે છે, તેનો અહંકાર એટલો બધો વધી જાય છે કે, અગાઉના “ દૈત્યના કામ ” અને “ જજીતો ”ના કામોને પણ બૂલાવી દીધે છે. તે ઉપરાંત શ્વર્મ વિરૂદ્ધ અને આપણા હાજર મમામના ફરમાન વિરૂદ્ધ કામ કરીને, પૈસા ભેગા કરી રહ્યા છે.

આપણી કામમાં મુખી મેલજીભાઈ મુળજી અને કામ-ડીયા અક્ષરખીયા ભાઈ જીવરાજ, અમલદાર નીમાયા, તે પછી તો જેમ એક માણસે પૈસા ભેગા કરવાનો કંદાકટ લીધો હોય, તેના માફક આપણા શ્વર્મ અને હાજરમમામના ફરમાન વિરૂદ્ધ આપખુદી ચલાવીને અપંગ અને અધિજા મસમાઈલીઓનો, હક્ક દુખાવીને તેઓને બીખ માંગતા કીધા, તેના હક્કની શું કામ ધરોધર નાંદીઓ કરાવે છે ? તેની મેં મુખી અને કામડીયા સાહેબને અરજીઓ કીધી હતી, પરંતુ કાંઈએ પણ તેનો જવાબ આપ્યો નહીં જેથી મારે આ દીલગીરી સાથે જાહેરીમાં છપાવવાની મને ફરજ પડી છે.

ધરોધર નાંદીઓ કરાવે છે, તેની મુખી સાહેબને
કરેલી અરજી તેનો ઉતારો.

જવક નં. ૧

મુંબઈ તા. ૧૬-૫-૧૮.

ઈસમાઈલી ખોળના મુખી મેઘજીભાઈ મુળજી અને
કામડીયા અભારખીયા બાઈ જીવરાજને મૈલા હમેશાં
મુખી રાખે.

એતાન શ્રી મુંબઈ બંદરથી લીંઈ રહેમતુલા ઈસમાલ
ત્રીજેરીવાળાના યાલી મદદ વાંચજો.

મારી લખવાની મતલબ એ છે જે ખડકપર આવેલી
શેઠ દોસ્તમામદ પીરમામદની બીલ્ડીંગમાં હમેશાં પકાવેલા
અનાજની અને તે ઉપરાંત બીજી ચીજની બાઈઓ દરરોજ
નાંદીઓ કરે છે. તે નાંદીઓના પૈસા ભેગા કરીને આપ
અમલદારોને આપતી હશે, અથવા દફતર ખાનામાં પૈસા
જમે કરાવતી હશે. પરંતુ આ જગ્યાએ મુખી અને કામડીયા
સાહેબોનું ધ્યાન ખેંચવાની રાજ લઉં છું કે, ઉપરની
બીલ્ડીંગમાં ઈસમાઈલીઓ અને ઈસ્નાઅશરી જમાતવાળા
પણુ રહે છે. તે માળો મોટો હોવાથી અવર કામના માણુ-
સોની પણુ પ્રણી આવ જાય છે. તેવા માળામાં બાઈઓ,
સંડાસ પાસે અને દાદરા પાસે ઉભીને હાથમાં રાખિયું અનાજ

અથવા ખીજી ચીજોને લઈને ખાનામાં જોવી રીતે નાંદી કરે છે, તેવી રીતે ઉભીને ખુમ મારે છે કે “ ચાર આના ” “ પાંચ આના ” વધે તેને શાહ પીર વધારે, ખાનાવદાન ! તેમ મોઢેથી મોટી ખુમો પાડે છે, તેમાં ધરમ ચુસ્ત બાધ્યો સંડાસ પાસે, આપણા હાજર ઈમામની મેમાની પણુ કરે છે. આવી રીતે બાધ્યોને આપ સાહેબોએ નાંદી કરવાનો હુકમ આવ્યો હોય, તો તે હુકમ ખેંચી લેવા મહેરબાની કરશો. કારણ કે અવર કોમની જ્યાં આવ જા હોય, તે જગ્યાએ ઉપર પ્રમાણે ચાલીમાં ઉભીને નાંદીઓ કરે અને અવર કોમના માણસો સાંભળે, તેથી આપણા ધરમનો પડદો રાખવાને બદલે ધરમની ઉઘાડ થાય છે.

ખીજી આવી રીતે માળામાં જ્યારે નાંદી કરવાનું આજુ થાશે તો, પછી જમાતખાનામાં ધુઆ અને મેમાનીની ચીજો આવતી અટકી જશે, અને જેમ જેને ગમશે, તેમ તે ચીજોની નાંદી કરીને પૈસાનો ઉપયોગ પોતાના ધ્યાનમાં આવશે, તેમ કરશે.

મધ તા. ૧૩ મીએ મેં નજરે જોયેલા હાખલાનો આપની પાસે ખુલાશો કરવાની હું રજા લઉં છું. હું સામાન્ય વાગે મારે ઘેર ઉપરની ખીલ્ડીગમાં પહેલે માળે આવ્યા મૈયો, તે વખતે એક બાધ નાંદી કરતી હતી, તે નાંદી

સાડા અગીઆર આનામાં વેચી, તે વખતે હું સડામમાં હતો. તે પછી એક બીજી નાંદી આઠ કે નવ આનામાં વેચાણી. તેની અરધી કલાક અગાઉ બે નાંદીઓ થઈ હતી.

હું ફરીથી મુખી કામડીયા સાહેબોનું ધ્યાન ખેંચું છું કે જો હિપરની બાઈઓને નાંદી કરવાનો હુકમ આપ્યો હોય, તો પાછો ખેંચી લેવા મહેરબાની કરશો. અગર જો તે બાઈઓ આપખુદીથી નાંદીઓ કરતી હોય, તો તેને અટકાવવા મહેરબાની કરશો.

અગર તેમ નહીં કરવાનું કારણ લેખીત આપવા મહેરબાની કરશો.

અગર હિપરનું કારણ દિવસ પંદરની અંદર લેખીત આપવા મહેરબાની નહીં કરશો તો, મારે દીલગીરી સાથે આ કાગળ બહેર પેપરમાં અને હેન્ડબીલોમાં છપાવીને બહાર પાડવાની મને ફરજ પડશે. તેના જોખમદાર તમે અમલદારોજ છે. આ કાગળની નકલ કામડીયા સાહેબ અને ઈસ્માયી કૌન્સીલને કવરમાં મોકલાવી છે, અને મુખી સાહેબને રજીસ્ટર કીધી છે.

લી. રહેમતુલા હસિમાલ્લ મીર્જોરીવાળાના વાલી અદલ વાંચશે.

ઉપરની અરજીનો મુખી અને કામડીયા સાહેબે
જવાબ નહીં આપવાથી કરેલી અરજી
તેનો ઉતારો.

જાવક નં. ૧૬

મુબઈ તા. ૨૬-૧૨-૧૮

પરેજગાર અને સખી ગૃહસ્થ મુખી-મેન્ટલ લાઈ મુળજી
અને લખોપતી કાવડીયા અલારખીયાજાઈ જીવરાજ જોગ.

તમે સાહેબોને ગઈ તા. ૧૬-૫-૧૮ના કાગળ લખ્યો
હતો કે, દોસ્ત મામદ બીદડીંગમાં બાઈઓ પકાવેલા અના-
જની નાંદીઓ કરે છે. તે નાંદીઓ આજ દીવસ સુધી
ચાલુ છે. અત બાજુના માળામાં વૉશીંગ કંપની અને
હોટલની ઉપરના માળામાં પણ નાંદીઓ થાય છે.

આજે બપોરે તા. ૨૨-૧૨-૧૮ના રોજ દોસ્ત મામદ
બીદડીંગમાં પહેલે માળે પકાવેલા અનાજની બે નાંદીઓ
થઈ. એક સાડાપાંચ આના અને એક સાડા ચાર આનામાં ગઈ.

નાંદી થતી હતી, તે વખતે એક મુસલમાન બાઈ
માળામાં આવી હતી, તે વખતે મને એમ લાગ્યું કે અગાઉ
આપણી કામમાં મુખીઓ અને કામડીયાઓ થઈ ગયા,
તેઓ આવી રીતે પ્રસેધ નાંદીઓ કરાવીને પૈસા ભેગા

કરાવતા હતા નહીં. પરંતુ તમે મુખી તો માથે રહીને આપણા ધર્મની ઉઘાડ કરીને આવી રીતે ધરોધર નાંદીઓ કરાવીને પૈસા ભેગા કરવા લાગ્યા છો. આ જગાએ હું મુખીને અરજ કરું છું કે અગાઉ જે નાંદી બાબતની અરજ કીધી હતી, તેને આજે સાત મહીના થયાં. સાત મહીનામાં બાકીઓએ નાંદીઓ કરીને તમને કેટલા રૂપિયા આપ્યા, અથવા દક્ષતર ખાતામાં કેટલા રૂપિયા જમે કરાવ્યા, તેનો ખુલાશો આપવા મહેરબાની કરશો. અગર તેમ નહીં કરશો તો, મારે દીક્ષગીરી સાથે તમારા આપખુદીના કામની બુકો છપાવીને જાહેરીમાં વેચીશ. તેના જોખમદાર તમે અમલદારોજ છો. તમારા આપખુદીના કામના નમુના થોડા નીચે લખવાની રજા લઉં છું:—

તમેએ ખુદાનો ડર રાખ્યા વગર એક વિધવા બાકના પૈસા કાબુમાં લેવા વાસ્તે હાઈકોર્ટમાં તમે હડહડતી ખોટી જુજાની આપી. અને તમારા નોકરોને પણ ખોટી જુજાની આપવાને ઉત્તેજન આપ્યું. તેથી નામદાર જડજે તમે મુખીને હડહડતી ખોટી જુજાની આપનાર તરીકે જાહેર કીધાં.

ખીજું તમે મોટા કામડીયા ઇસમાલલાહ કાસમાણીના વીધવાના ટ્રસ્ટી બન્યાં, અને બાક મુજરી મઠ તેને દરજાહમાં

દફનાવવા લાઇ ગયાં, તે વખતે તેના દીકરા ઈશ્વામ બાઇએ કહ્યું કે મારી માની જીયારત અને મોલુદ તો હું કરીશ.

તેના જવાબમાં તમોએ કહ્યું કે “જીયારત મોલુદ તો તને કરવા નહીં આપીયે.” અને તમોએ મરનાર બાઇ કામડીઆણીની જીયારત મોલુદ નહીં કરતાં, ભાંતી પણ નહીં કરી. અને તેને બદલે મીઠાઇઓ મંગાવીને ખાધી. આવી રીતે મૈયત પાછળ ક્રીયા આપણી કામમાં કાઇએ કાધી હોય તો, તમો મુખીએ આપણુદીથી પહેલી કાધી છે. આપણી કામમાં ગરીબમાં ગરીબ મરી જાય છે, તેની પાછળ પણ ભાંતીની ખીચડી અને જીયારત મોલુદ પણ થાય છે. પરંતુ તમોને મોટાં કામડીયાની વીધવા બાઇએ લાખો રૂપિયાના દૂરદી બનાવ્યાં, તે પૈસા નહીં ખરચતાં, તમોએ ધરમ ક્રિયા કર્યા વગર દરગાહમાં એમને એમ તેને દફનાવી.

જીયારત મોલુદ નહીં કરવાનું આપણા ધરમમાં કઈ કંઈ જગાએ ફરમાવેલું છે ? તેનો ખુદાશે આપવા મહેરબાની કરશે. બીજું તમો મુખીએ આપણુદી ચલાવીને આમણા હાજર ઇમામની એ ફરમાની કરીને મોહરમના દસ માનું જમણ પણ બંધ કાઢું. તેથી આપણા ધરમ અજાણે તમોએ બેફરમાની કાધી. બીજું તમોએ પૈસા ઉઠા-

વવાની મતજાયથી કેશવજી લાલજીની પાસેથી “ ઇસમાઇલીનો પાસ ” લઈ લેવાની કોશીશ કરી. પરંતુ કેશવજી લાલજી તમારા ફરેખમાં નહીં ફસાણો, તેથી તમેએ આપના નામ વગરના ૧૫ જણાઓને ઉભાં કરીધા, યાને નવ જણાઓના આપના નામ નથી આપ્યાં. તેને ઉભા કરીને મુંબઈની ઇસ-માઇલી કૌન્સીલમાં કેશવજી લાલજી માથે કેસ નોંધાવ્યો. તે કાયદાની કમ કલમથી કેશવજી લાલજી માથે કેસ નોંધાવ્યો ?

હવે ઇસમાઇલી કૌન્સીલ કેશવજી લાલજીને કેવી રીતે હેરાન અને પાવમાલ કરે છે, તે હવે જોવાનું છે.

આની નકલ ઇસમાઇલી કૌન્સીલને મોકલી છે.

લી૦ રહેમતુલા ઇસમાઇલી ત્રીજેરીવાળાના યાલી મદદ વાંચશે.

ડ૦ ત્રાંબાકાંટા પાવધોની, મુ. મુખ્ય.

આગા અલીશાહનું ફરમાન અને ગરીબ જોખઓ વાસ્તે ચાલીઓ.

આપણા હાલના હાજર ઇમામના પીતાજીએ ઇસ-માઇલી અમલદારોને ફરમાન ફરમાવ્યું કે “ કાંડી મહોલ્લાની ચાલીઓમાં મારા ગરીબ મુસીદોને રાખજો, અને ફક્ત તમાનું જ જાકું લેજો.” તે વખતમાં તે પ્રમાણે થયું. પરંતુ

આગા અલીશાહે દુનીઆખાને લુગડા બદલાવ્યા, તે પછી ઈસમાઈલી અમલદારો માથે કોઈ દેખરેખ રાખવા અથવા તપાસ કરનાર કોઈ હતુજ નહીં, તેથી કાંડી મોહલ્લાની કામપણ કોટડી ખાલી થાય, તો તેને નાંદી કરે અને લીલાંછિ કરે, અને કોઈ પૈસા વધે તેને કોટડી ખાલી મલે. તેજ પ્રમાણે હાલ રીત ચાલુ છે. અને એક કોટડીના આસરે રૂપીયા સાતસોથી આઠસો પાંચડીના આપવા પડે છે. તેની રસીદ પણ આપતા નથી. ગરીબ ખોળાઓ પાસે આટલી રકમ ક્યાંથી હોય કે એક ખાલી કોટડી લઈ શકે ?

હાલમાં કાંડી મોહલ્લાની ચાલીઓમાં મોટે ભાગે બધા પૈસાવાળાઓજ રહે છે. તેથી ઈસમાઈલી અમલદારોએ આગા અલીશાહની બે ફરમાની કરી છે. આ જગ્યાએ હું હાજર ઈમામને આજીજીથી અને સુજીદો કરીને અરજ કરું છું જે, આપના પીતાજી (૪૭) માં હમામ આગા અલીશાહની યાદગીરી કાયમ રાખવા વાસ્તે કાંડી મોહલ્લાની ચાલીમાંથી પૈસાવાળાઓને ખાલી કરાવીને ગરીબ ખોળાઓને રહેવા સારું દયા ફરમાવશો, જેથી આગા અલીશાહના ફરમાનની યાદગીરી કાયમ રહેશે. ખીલું કાંડી મોહલ્લાના દરવાજા ઉપર “ગરીબ ખોળાઓને રહેવાની ચાલીઓ,” આ નામનું પાટીક લગાવશો, એટલે પૈસાવાળો કોઈ ત્યાં જઈ નહીં જેથી તે કોટડીઓ ગરીબોનેજ મળશે.

આગા અલીશાહનું ફરમાન અને ગરીબ ખોળખોનું ફંડ.

ઇસમાઇલી અમલદારોને આગા અલીશાહે મોટી રકમ સોંપીને ફરમાન ફરમાવ્યું કે “ આ ફંડ મારા ગરીબ મુરીદ ખોળખો વાસ્તે જમા કરજો, અને મારી જે મેમાની કરે તેના પાસેથી ફરજ્યાત ઉપરના ફંડ સાડ રૂપીયા (૧૦) દલા વધુ લેજો. અને તે ફંડમાંથી મારા ગરીબ મુરીદ ખોળખોને નીલાવજો. પરંતુ મારે દીલગીરી સાથે કહેવું પડે છે કે, ઇસમાઇલી અમલદારોએ આગા અલીશાહના ફરમાનની હરકાર કાઢી નહીં. તે ફંડનું શું થયું અને ક્યાં ગયું ? તેનો આવ દીવસ સુધી કાઢીએ હીસાબ બહાર પાડ્યું નથી.

આ જગ્યાએ હું વાંચનાર ભાઈઓનું ધ્યાન ખેંચું છું કે દરેક નાતના અમલદારો પોતાના ગરીબ નાતીલાઓને નીલાવવા વાસ્તે અને તેનું દુઃખ ઓછું કરવા વાસ્તે કોશીશ કરી રહ્યા છે. પરંતુ આમણી કોમના ઇસમાઇલી અમલદારો તો, તેથી ઉલટી રીતે ગરીબોને કેમ હેરાન અને પાયમાલ કરવા તેવીજ કોશીશ કરી રહ્યા છે. તેની તમારે ખાતરી કરવી હોય તો, મારા તરફથી જમાવેલી ઇસમાઇલી અમલદારોના કારંભારની શુક નંબર (૧) થી (૧૪) સુધીની

વાંચશો, જેથી તમેને ખાત્રી થશે કે, ઇસમાઇલી અમલદારો ગરીબોની રક્ષા કરનાર છે કે, તેને હેરાન અને પામમાલ કરનાર છે, તેના ખુલ્લે ખુલ્લા કામ તમેને સમજાશે.

ઇસમાઇલી અમલદારોને ઉપરના ફંડ વિશે મેં અરજીઓ કીધી હતી, તે હું નીચે આપું છું:—

ગરીબ ખોળખોના હિતનું આગાં અલીશાહનું ફંડ. તેની અરજીનો ઉતારો.

બાવક નં. ૨

મુબઇ તા. ૧૭-૬-૧૮.

મુબઇના ઇમામી ઇસમાઇલી ખોળના મુખી સાહેબ મેઘજીભાઈ મુળજી અને કામડીયા સાહેબ અલારખીયા ભાઈ જીવરાજને આપણા હાજર ઇમામ સુખી કરે અને દીન પરદીન તમારી ચડતી કરે.

એતાન શ્રી મુબઇ ખંદરથી લીવ રહેમતુલા ઇસમાઇલી ત્રીજેરીવાળાના યાલી મદદ વાંચશો.

મારી આપ અમલદારો પાસે આજીજીથી એ અરજ છે કે “ખોળા રિશમર” પેપર પુસ્તક ૧ હું અંક ૧૩ મો. પાનું ૧૨૬ તા. ૧૫મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૫માં લખાયેલું છે કે આપણા હાજર ઇમામ હીઝકાઇનેસ સર આગા અલી-

સાહે ૩૫૫૫ (૪૦૦૦૦) ની રકમ ભેળી કરાવીને ઈસમાઇલી અમલદારોને સોંપી અને ફરમાવ્યું કે અમને જે મેમાની થાય તે મેમાની પાછળ, તે ફંડમાં નાખવા સારૂ દરેક મેમાની હીક દશ રૂપિયા ફજ્યાન લેવા અને તે ફંડમાંથી મારા નીરાધાર ગરીબ મુરીદોને લાભ આપવો. ઉપર પ્રમાણે આપણા ઇમામ સર આગા અલી શાહનું ફરમાન થયું હતું. આ જગ્યાએ હું ફરીથી મુખી કામડીયા સાહેબનું ધ્યાન ખેંચવાની રજા લઉં છું કે ઉપરના ફંડનો આવક જાવકનો હીસાબ ઇસમાઇલી અમલદારોએ આજ દીવસ સુધી જહાર પાડ્યો નથી. તેથી મહેરબાની કરીને ઉપરનો ફંડ કેના તાબામાં છે તે ફંડ કેટલાનું થયું છે ? તેમાંથી કેને કેને લાભ મળ્યો છે, તેનો આવક જાવકનો હીસાબ જહાર પાડવા મહેરબાની કરશો. અગર ઉપરના ફંડનો હીસાબ જહાર નહીં લખી મોકલશો તો, મને જે કાયદેસર યોગ્ય પગલાં લેવાની સલાહ મળશે, તે પ્રમાણે યોગ્ય પગલાં લરીશ.

આની નકલ કામડીયા સાહેબ અક્બરખીયા લાઈ જીવરજને પણ મોકલાવી છે.

લી૦ રહેમતુલ્લા ઈસમાઇલી ત્રીજોરીવાળાના પાલી મદદ વાંચશો.

ઉપરની અરજીમાં મુખી કામડીયા સાહેબે જવાબ નહીં આપવાથી મુખ્યમંત્રી ઈમામી ઈસમાઇલી કૉન્સીલને કહેલી અરજી.

ઈમામી ઈસમાઈલી કૌન્સીલને કરેલી અરજી તેનો ઉત્તરો.

ખવડ નં. ૩

મુજબ તા. ૨૧-૬-૧૮.

મુજબની ઈમામી ઈસમાઈલી યોગ્યતા કૌન્સીલના પ્રેસીડેન્ટ સાહેબ હાજી આમદભાઈ દેવજી અને આલીબન જુમાભાઈ શેરીફ અને સેક્રેટરી ડૉ. રજબઅલી રામજી લખવીર અને સર્વે કૌન્સીલના મેમ્બરોને આપણા હાજર ઈમામ હમેશા સુખી રાખે. અંતાન શ્રી મુજબ જ દરથી લીં રહેમતુલા ઈસમાઈલ ત્રીજોરીવાળાના પાલી મદદ વાંચશો.

ચાલુ માસની ગઇ તા. ૧૭મીને દીને મુખી સાહેબ મેઘજીભાઈ મુજબ અને કામડીયા સાહેબ અલારખીયા ભાઈ જીવરાજને ખવડ નં. ૨ ની અરજી કીધી હતી, પરંતુ મારે દીલગીરી સાથે લખવું પડે છે કે મુખી સાહેબ મેઘજી ભાઈ મુજબએ મારો રજીસ્ટર્ડ કાગળ લીધો નહીં, અને મને પાછો મળ્યો છે. તેથી આપ સાહેબોને આ નીચેની માહિતી આપવાની ફરજ પડી છે. આપણા હાલના હાજર ઈમામના પીતાજી હીઝહાઈનેસ સર આગા અલીસાહે ફંડ એકઠું કરીને ઈસમાઈલી અમલદારોને સોંપ્યું અને ફરમાવ્યું કે અમને જે મેમાની કરે તેની પાસેથી દરેક મેમાની દીદ

ફરજ્યાત દશ રૂપીયા વધુ લેવા, અને તે દશ રૂપીયા ઉપરના ફંડમાં નાખવા અને તે ફંડમાંથી મારા નીરાધાર ગરીબ મુરીદાને લાભ આપવો. હવે આ જગ્યાએ હું ઇસમાઇલી કૉન્સીલનું ધ્યાન ખેંચું છું કે ઉપરનો ફંડ કોના સ્વાધીનમાં છે, તે કેટલાનું થયું છે, તેમાંથી કોને કોને લાભ મળે છે, તેનો આવક જવકનો હીસાબ આજ દિવસ સુધી ઇસમાઇલી અમલદારોએ જહાર પાડ્યો નથી. તેથી હું આપ અમલદારોને માનપૂર્વક અને આજીજીથી અરજ કરું છું કે ઉપરનો ફંડ કોના સ્વાધીનમાં છે, તે કેટલાકનું થયું છે, તેમાંથી કોને કોને લાભ મળે છે, તેનો આવક જવકનો હીસાબ ઉપરની તારીખથી પંદર દિવસ અંદર જહાર પાડ્યો. અગર જહાર નહીં પાડવાનાં કારણ લખી મોકલવા મહેરબાની કરશો. અગર તેમ નહીં કરશો તો દીલગીરી સાથે કાયદેસર મને જે પગલાં ભરવાની સલાહ મળશે, તે પ્રમાણે પગલાં ભરીશ. જવક નં. ૨ ની અરજ કામડીયા સાહેબ અલારખીયા લાઇ જવરાજ પાસેથી મંગાવીને વાંચે થશે. આની નકલ પ્રેસીડેન્ટ હાજ આમદલાઇ દેવજીને પણ મોકલાવી છે.

લી૦ રહેમતુલા ઇસમાઇલી ત્રીજેરીવાળાના ચાલી મદદ વાંચશે.

મારા કાગળનો “ ધી બોમ્બે પંજેભાઈ કમીટીએ
આપેલો જવાબ તેનો ઉતારો.

મુંબઈ તા. ૧૮મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૨૦.

“ ધી બોમ્બે પંજેભાઈ કમીટી.

—:૦:—

મી. રહેમતુલા હસમાલ ત્રીજેરીવાળા જોગ
શ્રી મુંબઈ.

જત તમારો લખેલો પત્ર વગર તારીખનો માસ
ફેબ્રુઆરી ૧૯૨૦ નો પહોંચ્યો. તે અમારી કમીટીમાં રજુ
કરતાં નીચે મુજબ ઠરાવ થયો છે, તે તમોને જણાવું છું.

સાહેબ,

તમો અમારી જમાતથી બહાર હોવાના સખએ તમારા
પત્રપર ધ્યાન નહીં આપતાં જણાવીએ છીએ કે કોઇપણ
પ્રકારનો અમો તમારી સાથે વહેવાર રાખવા માંગતા નથી.
માટે હવે પછી તમારે અમારી સાથે પત્ર વહેવાર વીગેરે
રાખવા તરફી લેશો નહીં એજ.

હી. “ ધી બોમ્બે પંજેભાઈ કમીટીનીવતી
મીરન મામક જવરાજ માન. સેક્રેટરી.

ઉપરના કાગળના જવાબમાં આપણા ધર્મ પ્રમાણે
કયા ગુન્હાથી તાતબહાર થાય ? તેનો ખુલાશો માંગવા સાર
લખેલો કાગળ તેનો ઉતારો.

અવક નં. ૨૬

મુંબઈ તા. ૨૧-૨-૧૯૨૦.

“ ધી ઓમ્મે પંજેલાઈ કમીટી જોય.

ગઈ તા. ૧૮ મીનો તમારો લખેલો કાગળ મળ્યો.

તેના જવાબમાં લખવાની રજા લઉં છું કે ઇસમા-
ઇલી અમલદારો આપણા હાજર ઇમામના ફરજાત અને
ધર્મ વિરૂદ્ધ આપણુદી ચલાવીને ધમતે નામે ડામ પાસેથી
પૈસા કઢાવી રહ્યા છે. તેના કામની અરજીઓ ઇસમાઇલી
અમલદારોને કરી હતી, કે શું કારણથી મરણ અને લગન
અટકાવીને પૈસા કઢાવે છે ? તેનો ખુલાશો નહીં માંગવાથી
તેવા કામને જાહેરીમાં લાવવાની મને ફરજ પડી.

પુનાના વારસ ડાહ્યાભાઈ વેલજીએ “ અહમદનગરની ”
કોર્ટમાં આપણા હાજર ઇમામ અને ધર્મ વિરૂદ્ધ જુલાની
આપી, તેનો જવાબ ઇસમાઈલી અમલદારો, પંજેલાઈઓ,
અને મીસ્તનરીઓ, પાસેથી ખુલાશો માંગવા વારને બુક
નંબર (૧૨) ની છપાવીને બધાને મોકલી હતી. અને તેજ
પ્રમાણે તમારા પાસેથી પણ ખુલાશો માંગવાની હું મારી

ફરજ સમજું છું. કે સાચું શું છે ? અને ખોટું શું છે ?
 તે વાતને જાહેરીમાં લાવવા વારતે ઉપરના ઇસમાઇલી
 અમલદારે પાસેથી ખુલાશો માંગ્યો છે. તેનો ખુલાશો આપ-
 વાને બદલે તમે “ પંજેલાઇ કમીટીએ ” ભલતોજ જવાબ
 આપ્યો કે, “ નાતબદારને અમે જવાબ આપતાં નથી.”
 આ જગાએ હું તમે પંજેલાઇઓનું ધ્યાન ખેંચું છું કે
 ક્યા સુન્દારી નાતબદાર કરાય ? તેનો આપણા ધર્મ પ્રમાણે
 ખરેખરો ખુલાશો આપવા મહેરબાની કરશો. જેથી સમજી
 શકાય કે અફં શું છે ? અને ખોટું શું છે ? આનો ખુલાશો
 એક અલ્વાડીઆની અંદર આપવા મહેરબાની નહીં કરશો
 તો મારે દીલગીરી સાથે “ પેપરોમાં ” અથવા મારી નીકળતી
 ખુકામાં છાપીને કામના જાણુ વારતે બહાર પાડીશ. આની
 નકલ મુજબની ઇમામી ઇસમાઇલી કૌન્સીલને પણ મોકલી છે.
 લી. રહેમતુલા ઇસમાઇલ ત્રીજેરીવાળાના યાલી મદદ વાંચશો.
 કે. વાંચા કાંટા પાયધોની મુ. મુ'બઇ.

વોલન્ટીઅર ત્રિશે.

મારે નોંધર જાહેર ખબરની ગાડી ફેરવે છે, અને
 ઇસમાઇલી અમલદારોની ખુકા વેંચે છે. તેને ઇસમાઇલી
 વોલન્ટીઅરોએ હરજા કીધો, તેની હાજર ઈમામને કરેલા
 હુકુમમાં અરજી.

અરજનો ઉતારો.

મુંબઈ તા. ૮-૩-૧૯૨૦.

હીઝ હાર્ડનેસ સર આગા સુલતાન મહમદશાહ.

હાજર ઇમામ !!! હું આજીજીથી અરજ કરનાર રહેમતુલા ઇસમાઈલ ત્રીજેરીવાળાનો સુજીદો કબુલ કરશો.

મારી અરજ એ છે જે આજે તા. ૮-૩-૨૦ ના માર્ચ માસુસ “ મારા ધંધાની અને “ ઇસમાઈલી અમલદારોનાં ” કારભારની બુકા વેચવાની જાહેર ખપરની માડી લખતે રસ્તા ઉપર જતો હતો, તે વખતે વોલન્ટીઅરોએ મારા માસુસને માર્યો હતો. અને બુક વેચવાની “ જાહેર ખપરનું પાટીઉં ” તોડી નાખવાની કોશીશ કરતાં હતાં. તે ઉપરાંત તેને ગરદનમાંથી પકડીને જાહેર ખપરની માડી સુધાં મારા રહેવાના ઘર આગળ લઈ આવ્યાં, અને “ વોલન્ટીઅરોએ ” હુકમ કર્યો કે “ તારું પાટીઉં કાઢી નાખ, નહીં તો, તોડી નાખશું.”

તેની મેં ઇસમાઈલી કૌન્સીલની ઓફીસમાં કૌન્સીલનો નોકર “ વરતેજી ” પાસ તપાસ કરાવી કે “ વોલન્ટીઅરોને આવો હુકમ કોણે આપ્યો છે કે ” બુકની જાહેર ખપરનું પાટીઉં તોડી નાખવું ?

તેના જવાબમાં “ વસ્તેજીએ ” કહ્યું કે તમે મોટાને
અરજી કરો ” પરંતુ ઈસમાઇલી કૌન્સલ મને જવાબ આપતી
નથી, તેથી આપ હમામને આ અરજી કરવાની મને ફરજ
પડી છે. આની નકલ “હમામી ઈસમાલી કૌન્સલને પણ
મેકલી છે.

લી૦ આપનો મુરીદ રહેમતુંલા ઈસમાઈલ ત્રીજરીવાળાનો
સુજદો કબુલ કરશે.

કોમી પેપર અને માસીક વિશે.

વાંચનાર ભાઈઓને હું યાદ આપું છું કે ઈસમાઈલી
અમલદારોના આપખુદીના થોડા કારભાર જાહેરીમાં લાવવાને
ખુદાએ મને શક્તિવાન કરીધો છે અને હજીન કરશે.

દરેક કોમમાં માસીક અને પેપરો નીકળે છે, તેઓ
પોતાની કોમમાં જેવા કારભાર ચાલતા હોય, તેવા કાર-
ભારનો ચીતાર આપે છે, પરંતુ આપણી કોમના માસીકો
તો, ઈસમાઇલી અમલદારોના આપખુદીના કામને ઢાંકવાની
કોશીશ કરી રહ્યા છે, અને કોમને અમલદારોના કામથી
અજાણ રાખે છે, તેનાવિશે “ ઈસમાઈલી સતપત્ર પ્રકાશના
માસીક અને અધીપતીઓ, અમલદારોના કામ જાહેરીમાં
લાવવાને બદલે કોમને અંધારમાં રાખે છે.

ઈસમાઈલી સતપંથના માલેક અને અધીપતીને મારી
અરજ એ છે જે નીચેની હકીકતનો ખુલાશો બહાર પાડવા
મહેરબાની કરશે. અગર ખુલાશો બહાર નહીં પાડવાના કારણ
પણ બહાર પાડશે. "ઈસમાઈલી સતપંથ પ્રકાશ" પુસ્તક
ચોથું. ચૈત્ર અંક ૬૬૦ પાનું (૨૭૫) માં છાપેલું છે કે:—

"આપણા હાજર ઈમામે પુનામાં આ મજલસ છેલ્લી
ગહેર ફરમાવી છે, અને હવેથી પુનામાં મજલસ ભરવી નહીં."

ઉપરનો ફરમાન આપણા હાજર ઈમામે પુનાના વારસ
ડાહ્યાલાઈ વેલજી અને પુનાની કૌન્સીલને પહેલું જ ફરમાન
કીધું હતું કે ?

અચાઉ પુનાની મીજલસ બંધ કરવાનું ફરમાન થયાં
હતાં કે નહીં ? તેનો ખુલાશો પણ બહાર પાડવા મહેરબાની
કરશે. આપણા હાજર ઈમામ છેલ્લી વખતે હીંદમાં પધાર્યા,
તે વખતે મોટા જમાતખાનામાં આપણા હાજર ઈમામે
ફરમાન ફરમાવ્યું કે પુનામાં મજલસ ભરવી નહીં, પરંતુ
આપણા હાજર ઈમામની જે ફરમાની કરીને પુનાનો વારસ
ડાહ્યાલાઈ વેલજી અને પુનાની ઈસમાઈલી કૌન્સીલ બોળા
કામ પાસેથી ધર્મને નામે અને મજલસને બાને પૈસા કઢાવે
છે, તેને કામથી ગણુ વાસ્તે ગાહેરીમાં કેમ નહીં લાવ્યા ?
તેનો ખુલાશો પણ બહાર પાડશે.

ખીજી ઉપરના પાનામાં લખે છે કે “કામી બંધા-
રણના કાયદામાં સુધારો વધારો કરવાનો આપણા હાજર
ધર્મામનું ધ્યાન ખેંચાયે હોવાથી સુધારો વધારો કરવાને
કમીટી નેમાત્ર છે.”

ઉપરના કાયદા કેણે ઘડ્યા હતા ? અને કોના હુકમથી
અમલમાં મૂક્યા હતા ? તેનો ખુલાશો પણ બહાર પાડશો.

ઉપરના પાનામાં લખે છે કે “તપાસ કરવાની
કમીટીની નેમણુંક, કાઠીયાવાડના વારસ ઉપરાંત ખીજ સંલ-
પીત ગૃહસ્થોને સામેલ કરવામાં આવ્યા છે. તે કમીટીના
ચેરમેન તરીકે ઉનાવાળા મી. નુરમામદ બાબુલને નીમવામાં
આવ્યા છે.”

ઉરની કમીટી કેણે નેમી છે ? તેનો ખુલાશો પણ
બહાર પાડશો. ખીજી કાઠીયાવાડના વારસ હખીબભાઈની
સત્તા ખેંચાઈ ગઈ કે ચાલુ છે ? તે ઉપરાંત પુનાના વારસ
અને કાઠીયાવાડના ખીજ વારસોની સત્તા એસની એમ રહી છે
કે ખેંચાઈ ગઈ છે ? તેનો પણ ખુલાશો કામની બાજુ વારસે
બહાર પાડશો. અગર તેમ નહીં કરશે તો, તમારા વિશે
મારે કલમ હાથમાં લેવી પડશે. કારણ કે ઇસમાઈલી અમ-
લદારોના આપખુદીના કામ બહેરીમાં લાવવાને બદલે તેના

કામ ઢાંકીને વખાણુ કરો છો. જેથી ઇસમાઇલી અમલદારો-
કામથી કામ અંધારામાં રીએ છે, અને ધર્મને ખાને લુટાય છે.
વાસ્તે ફરીથી આપને હું માદી આપું છું કે કામી માસ
કનું શું કામ છે? તે કામની ખરાબર ફરજ બજાવવી જોઈએ.

જવાબ તરીકે:—એક માણસનું “કમેરામાં ફોટો
લેવાય છે, જેથી જે માણસનું ફોટો લીધું હોય, તેથી તે
અહેરાનો ફોટો, “કમેરામાં” આંખેહુબ ઉતરે છે. તે
પ્રમાણે કામી માસીકનું પણ કામ હોવું જોઈએ, કે નાત
અમલદારોના જેવા કામ હોય, તેવા આંખેહુબ જાહેરી
લાવવા જોઈએ, જેથી કામમાં ખરાબ કામ થતાં અટ
અને સારા કામ કરનારને ઉત્તેજન મળે. પરંતુ મારે હી
ગીરી સાથે કહેવું પડે છે કે, તમેએ તો અમલદારોના કા
જાહેરીમાં લાવવાને બદલે તેના કામને ઢાંકવાની કાશી
કરી રહ્યા છો.

જેથી અમલદારો કામને આપજીવીથી હેરાન અ
પાયમાલ કરવામાં ફાવી ગયા છે, અને તમે તેના કામ
જાહેરીમાં નથી લાવતા, તેથી તેને ઉત્તેજન મળે છે. એ
જવાબી અમલદારો એ ઘડક યુદ્ધનો ડર રાખ્યા વગર ગર
ખોતા હક દબાવી પાડ્યો છે, તે ઉપરનું જખાણુ વાંચવાથી
તમેને સારું દેખાઈ આવશે.

